

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К до Протоколу № 131
від 01 вересня 2023 року

**до проекту Закону України про внесення змін до Закону України
«Про фізичну культуру і спорт» (щодо вдосконалення діяльності
спортивних федерацій та уточнення деяких положень)
(реєстр. № 9499 від 17.07.2023)**

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій розглянув на своєму засіданні проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (щодо вдосконалення діяльності спортивних федерацій та уточнення деяких положень) (реєстр. № 9499 від 17.07.2023), поданий народними депутатами України Кожем'якіним А.А., Саладухою О.В., Борзовою І.Н. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект), і зазначає таке.

Головним Комітетом при розгляді даного законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту.

Автори законопроекту зазначають, що законопроект розроблений з метою: визначення повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, а також центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки в частині розвитку фізичного виховання та розвитку спорту в закладах освіти;

врегулювання діяльності спортивних федерацій з видів спорту; адаптації вітчизняної системи спорту вищих досягнень до сучасних соціально-економічних умов з урахуванням світових тенденцій розвитку спорту;

широкого залучення інститутів громадянського суспільства до реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту на засадах рівноправного партнерства;

врегулювання діяльності закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання;

визначення загальних засад впровадження та адміністрування електронних інформаційно-аналітичних систем та сервісів, електронних реєстрів;

врегулювання діяльності спортивних федерацій з видів спорту.

Законопроектом пропонується внести системні зміни у 16 статей Закону України «Про фізичну культуру і спорт».

Що стосується сфери освіти, законопроектом пропонується таке.

У статтю 6 «Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, та інших центральних органів виконавчої влади з питань фізичної культури і спорту» вноситься частина, яка відсутня у чинному Законі: «Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки забезпечує фізичне виховання та розвиток спорту в системі освіти, взаємодіє з відповідними громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості».

Стаття 11 «Заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання» доповнюється низкою положень, які розширюють спеціалізовану освіту спортивного профілю за рівнями (додаються заклади професійної (професійно-технічної) освіти та позашкільної освіти), а також додаються тлумачення щодо засновників, статусу, типів закладів освіти та нормативних документів, відповідно до яких вони діють, і матеріально-технічного забезпечення здобувачів освіти таких закладів освіти.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює до його змісту такі зауваження.

У законопроекті містяться формулювання, що не є достатньо чіткими і зрозумілими, допускають різні інтерпретації, а тому порушують принцип правової визначеності, а також наявні положення, які мають декларативний характер, у зв'язку з чим встановити факт їх виконання (або неналежного виконання) неможливо.

Окремі положення законопроекту недостатньо узгоджені з чинними законами України, зокрема, Законом України «Про освіту».

Частина 7 нової редакції ст. 11 Закону, в якій зазначено, що «фінансування закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання здійснюється за рахунок коштів відповідного бюджету, інших джерел, не заборонених законодавством», потребує узгодження з ч. 8 ст. 21 Закону України «Про освіту», відповідно до якої «фінансування здобуття спеціалізованої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі шляхом надання освітніх субвенцій місцевим бюджетам, коштів місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством».

Припис ч. 8 ст. 11 Закону (в редакції проекту), відповідно до якого «особи, які здобувають спортивну освіту в закладах спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, безоплатно забезпечуються місцями у пансіонах, місцями у гуртожитках, харчуванням, спортивною формою, спортивним інвентарем та стипендіями згідно із законодавством», не узгоджується з положенням абз. 3 ч. 3 ст. 21 Закону України «Про освіту». Так, у наведених положеннях Закону України «Про освіту» не згадується про безоплатне забезпечення відповідних осіб місцями у пансіонах, а також

вказується на їх забезпечення табельною парадною формою, про що у ч. 8 ст. 11 Закону не йдеться.

Зазначається, що необхідність включення цього та деяких інших положень у текст Закону потребує додаткового обґрунтування. Так, наприклад, у нових ч.ч. 4, 5, 6 ст. 11 Закону (в редакції проекту) відтворюється зміст окремих приписів Закону України «Про освіту» (наприклад, ч. 3 ст. 21), в чому, очевидно, немає потреби.

Нова редакція ст. 24 Закону визначає статус, завдання та компетенцію Національного комітету спорту інвалідів України, що є громадським об'єднанням фізкультурно-спортивної спрямованості. Також ст. 24 передбачає, що органи державної влади сприяють розвитку матеріально-технічної бази Національного комітету спорту інвалідів України, надають йому фінансову та організаційну допомогу щодо розвитку паралімпійського і дефлімпійського руху та фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю.

Конституція України встановила межі втручання держави в реалізацію права громадян на свободу об'єднання (Рішення Конституційного Суду України (справа про молодіжні організації) від 13 грудня 2001 року № 18-рп/2001). Отже, положення законопроекту щодо державної фінансової підтримки окремого громадського об'єднання, з огляду на зазначене рішення Конституційного Суду України, можна вважати непрямим примушуванням громадян, які мають намір об'єднатися у громадську організацію та одержувати фінансову підтримку, до вступу у визначене цим проектом громадське об'єднання.

Абзац 4 ч. 6 нової редакції ст. 24 Закону передбачає, що Національний комітет спорту інвалідів України «координує діяльність спортивних федерацій осіб з інвалідністю». ГНЕУ висловлює сумнів щодо можливості наділення громадського об'єднання повноваженнями щодо координації діяльності інших громадських об'єднань.

Також, прийняття проекту, на думку ГНЕУ, може призвести до додаткових витрат державного та місцевих бюджетів (необхідність додаткових видатків впливає, наприклад, з положень ч. 8 ст. 11, ч. 7 ст. 24 Закону – в редакції проекту). Тому до законопроекту має бути надано належне фінансово-економічне обґрунтування відповідно до вимог ст. 27 Бюджетного кодексу України та ст. 91 Регламенту Верховної Ради України.

До Комітету надійшов експертний висновок від **Міністерства освіти і науки України**, яке повідомляє про свої зауваження до законопроекту.

Враховуючи положення підпунктів 83-85 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, МОН пропонує викласти пункт другий статті 6 законопроекту в такій редакції: «Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки бере участь у реалізації державної політики з фізичного виховання та спорту та забезпечує фізичне виховання та розвиток спорту в системі освіти, взаємодіє з відповідними громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості».

Також МОН пропонує привести у відповідність до освітнього законодавства, а саме: законів України «Про освіту» та «Про повну загальну

середню освіту», назви закладів освіти, що забезпечують здобуття відповідного рівня освіти.

Зважаючи на викладене, абзац третій пункту четвертого законопроекту пропонується викласти в такій редакції:

«Заклади спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання є закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої або вищої освіти – закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують відбір та спортивну підготовку найобдарованіших дітей та молоді, створюють умови для розвитку їхніх індивідуальних здібностей з метою досягнення високих спортивних результатів та поповнення національних збірних команд у поєднанні із здобуттям учнями та студентами відповідної освіти».

Можливість і умови провадження освітньої діяльності закладами освіти певного типу на різних рівнях освіти визначаються законами України «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту». З огляду на зазначене не вбачається доцільним їх дублювання в непрофільному законопроекті, також МОН звертає увагу, що механічне перенесення норм Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо провадження освітньої діяльності закладом певного типу на інших рівнях освіти суперечить нормам законів України «Про фахову передвищу освіту» та «Про вищу освіту», що встановлюють інші вимоги щодо можливості такої діяльності. Зважаючи на викладене, абзац шостий та сьомий пункту четвертого законопроекту пропонується виключити.

Також пропонується виключити абзаци восьмий та десятий пункту четвертого законопроекту як такі, що дублюють абзаци третій та четвертий частини третьої статті 21 Закону України «Про освіту».

Разом з тим, з метою забезпечення узгодження позицій Мінмолодьспорту та МОН стосовно основних засад діяльності закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання в прикінцевих та перехідних положеннях законопроекту абзац четвертий частини третьої статті 21 Закону України «Про освіту» пропонується доповнити словами «за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки».

Підкомітет з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу на своєму засіданні 1 вересня 2023 року розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (щодо вдосконалення діяльності спортивних федерацій та уточнення деяких положень) (реєстр.№ 9499 від 17.07.2023) і пропонує народним депутатам України – членам Комітету самостійно визначитись щодо прийняття рішення стосовно зазначеного законопроекту.

Заслухавши інформацію Голови Комітету Сергія Бабака, заступника Міністра освіти і науки України Андрія Вітренка, народного депутата України – співавтора законопроекту Георгія Мазурашу, заступника Міністра молоді та спорту України Людмили Панченко, голови підкомітету з питань освіти

впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Комітету Романа Грищука, широко обговоривши положення законопроекту в межах предмета відання Комітету та дійшовши загальної згоди зацікавлених сторін щодо необхідності врахування зауважень МОН України до другого читання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (щодо вдосконалення діяльності спортивних федерацій та уточнення деяких положень) (реєстр.№ 9499 від 17.07.2023), поданий народними депутатами України Кожем'якіним А.А., Саладухою О.В., Борзовою І.Н. та іншими народними депутатами України, за результатами розгляду його у першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, який визначено головним комітетом з розгляду даного законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК